

Vedtaksforslag til landsmøte 2013 (arbeidsgruppe menneskerettigheter)

Forslagsstiller: Ellen Rygh, på vegne av Gruppe 83, Arendal

FORSLAG TIL VEDTAK:

Amnesty International i Norge skal intensivere sitt arbeid mot myndighetene og arbeide for at de følger opp sitt løfte om å styrke tilbudet til torturofre ved å opprette tverrfaglige og spesialiserte rehabiliterings- og behandlingstilbud i Norge.

BEGRUNNELSE:

Bakgrunnen for vårt forslag er egen erfaring i møte med en traumatisert flyktning fra et afrikansk land, som har bodd noen år i Arendal.

Det fremkommer dessuten på Amnestys hjemmesider at Nora Sveaass, førsteamanuensis i psykologi og medlem av FNs torturkomite, mener at det ikke finnes et godt nok tilbud i Norge for mennesker som har vært utsatt for tortur. Hun uttaler: «Jeg hadde ønsket meg et system der folk fort blir fanget opp av en helsekontroll og så bli henvist til et sted der man vet de kan utredes og få hjelp. I dag finnes ikke det i Norge.»

Videre henviser vi til et (usignert) debattinnlegg i Klassekampen datert 26. juni 2012 under tittelen «Fraværende tilbud for torturofre» hvor det heter:

«Den såkalte Istanbulprotokollen gir internasjonalt anerkjente retningslinjer for hvordan leger og psykologer skal beskrive og dokumentere somatiske og psykologiske torturskader. I tillegg til å belyse grunnlaget for asyl, er en grundig utredning og dokumentasjon av torturskader også viktig for å avdekke rehabiliterings- og behandlingsbehov. Utredning av torturskader er en forutsetning for å kunne gi en så fullstendig medisinsk og psykologisk rehabilitering som mulig. Dessverre har norske myndigheter enda ikke implementert bruk av protokollen, og det foregår derfor ingen rutinemessig og systematisk dokumentasjon av torturskader hos personer som søker asyl. Mangelen på systematisk dokumentasjon og kartlegging av torturskader kan potensielt utgjøre et betydelig rettssikkerhetsproblem og at behandlings- og rehabiliteringsbehov ikke fullt ut avdekkes, noe som bidrar til at torturofre ikke får den behandlingen de har rett til og behov for.

I samsvar med dette gav Stoltenberg-regjeringen i Soria Moria-erklæringen av 2005 lovnader om å styrke behandlingstilbudet til torturofre i Norge ved å opprette kliniske kompetansemiljøer i hver helseregion.

Til tross for dette er tverrfaglige og spesialiserte rehabiliterings- og behandlingstilbud for torturofre så å si fraværende i det norske helsevesenet.

I tillegg til myndighetenes manglende vilje og evne til å etablere spesialiserte kliniske kompetansemiljøer, er det en utfordring at det finnes lite forskningsbasert kunnskap om effekten av rehabiliterings- og behandlingstiltak for torturofre. Det finnes en del metodisk god behandlingsforskning som viser at enkeltkomponenter, som kognitiv atferdsterapi for PTSD, har god behandlingseffekt, men det finnes ingen eksperimentelle behandlingsstudier av effekten av tverrfaglige og helhetlige rehabiliteringsprogrammer. Det er derfor viktig at myndighetene, i tillegg til å etablere og finansiere spesialiserte kliniske behandlingsprogram, også gir insentiver for å gjennomføre metodisk gode eksperimentelle behandlingsstudier. Opprettelse av spesialiserte behandlingstilbud og gjennomføring av vitenskapelige studier av

behandlingseffekt er ikke bare et humanitært anliggende; det er også en sterk politisk kunngjøring om at man tar avstand fra det groveste menneskerettighetsbruddet som finnes.»